

А. С. Дорошкевич, кандидат філософських наук, доцент

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ — ВИМОГА ЧАСУ

Видатний американський політолог С. Хангтінгтон називає Україну розколотою державою, тому що в ній живуть великі групи населення, які ініціалізують себе з різними цивілізаціями. На думку вченого, такі держави мають проблеми зі збереженням своєї цілісності, що й відбувається сьогодні з нашою державою.

Становлення інформаційного суспільства в нашій державі обумовлено аксіологічним колапсом та потенційним руйнуванням мотиваційних основ людської життєдіяльності, що з'явилися внаслідок негативного впливу інформаційного середовища на людину. Не встигло світове співтовариство поставити надійний заслін іспитам, поширенню і застосуванню ядерної зброї — найбільшої небезпеки минулого сторіччя, як зустрілося з новою глобальною загрозою безпеки — інформаційною зброєю. Вона принципово відрізняється від усіх інших засобів ведення війни тим, що за її допомогою найчастіше ведуться неоголошені війни і що об'єктами впливу цієї зброї є насамперед цивільні інститути суспільства і держави.

Можливість ведення інформаційної війни та застосування інформаційної зброї проти України поширилися, коли з'явилися необмежені можливості запозичення закордонних інформаційних технологій, різних технологічних засобів і програмного забезпечення, нетрадиційних каналів впливу інформації та несанкціонованого доступу до неї, полегшення умов ведення технічної розвідки, розширення оперативних можливостей контролю території України, виникнення електронного тероризму [1, с. 50].

Однак в українському випадку ми маємо справу не просто з ворожою пропагандою, а й із таким явищем, як «війна сенсів». Для того щоб ретранслювати ці сенси, залучаються багато каналів донесення інформації. Основним структурним елементом у цій війні стають симулякри — образи того, що реально не існує. Мета — замінити об'єктивне уявлення людей про характер конфлікту «інформаційними фантомами», які необхідні агресору.

Саме в цій інформаційній війні відбувається побудова альтернативної зомбі-реальності, де можливе перетворення супротивника у ворога, якого необхідно фізично знищити.

Сутність інформаційної війни в Україні — ідентоцид, тобто знищення національно-громадянської ідентичності держави-суперниці до такого стану, коли про неї можна сказати тільки, що вона нелюдь і ворог.

Вимога часу — інший, неконституціональний підхід до інформаційно-психологічної безпеки як окремої інституції в структурі національної безпеки, де провідне місце відводиться створенню системи управління інформаційним простором, спроможним протистояти викликам глобалізації та інформатизації, захищати національні інтереси в інформаційно-психологічному протистоянні.

Отже, перш за все необхідна ініціалізація державного замовлення на дослідження в галузі ведення інформаційної війни. Потрібне з'ясування й упорядкування уявлень про реальний стан речей та вироблення нових підходів, що відповідали б сучасним потребам. Визначальним тут є не тільки світовий передовий досвід, а й урахування власних соціокультурних норм, традицій і умовностей, ідейно-моральних настанов, де особливе місце відводиться індивідуальній і масовій самоідентифікації, менталітету, релігійним обмеженням, закріплення їх законодавчими нормами. Також необхідно вирішити проблему створення загальнодержавної інформаційної інфраструктури, відповідних організаційних структур, що формуватимуть систему збереження, опрацювання та поширення інформації, відповідатимуть за розробку, впровадження і супровід новітніх інформаційних технологій, здійснюватимуть контроль загальнонаціонального інформаційного простору і моніторинг інформаційно-психологічного впливу інформаційних ресурсів на теренах України.

Необхідно створити спеціальні підрозділи з проблем інформаційно-психологічної війни, які захищатимуть державні інтереси, здійснюватимуть психологічний захист національної еліти і населення країни. Основним їх завданням має бути виявлення і кваліфікація інформаційних впливів, визначення ступеня загроз, створення системи запобігання і протидії спеціальним інформаційним операціям проти держави, суспільства, певних соціальних груп чи особистостей. Структура інформаційної безпеки має відповідати таким сучасним викликам, як тероризм і політичний екстремізм, стояти на захисті індивідуума, суспільства, держави. Створення такої структури дозволить активно захищати наші національні інтереси в регіоні та у світі в цілому.

Таким чином, нормальна життєдіяльність суспільного організму цілком визначається рівнем розвитку, якістю, безпекою інформаційного середовища, будь-який витік інформації, поширення якоїсь таємної інформації серйозно загрожує не лише інформаційній, але й національній безпеці країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інформаційна боротьба у воєнних конфліктах другої половини ХХ століття : монографія. — К. : Альтерпрес, 2006. — 192 с.

2. Почепцов Г. Г. Информация и дезинформация / Г. Г. Почепцов. – Киев : Ника-Центр, Эльга, 2001. – 256 с.
3. Требін М. Інформаційне суспільство. Війни нової епохи / М. Требін // Віче. – 2002. – №4 (121). – С. 64–68.

А. П. Евсеев, кандидат юридических наук, доцент

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ФРЕЙДИСТСКИХ СХЕМ ПРИ ОПИСАНИИ ПОЛИТИЧЕСКОГО ПОРТРЕТА БИЛЛА КЛИНТОНА

Свыше ста лет назад ставший впоследствии знаменитым венский врач З. Фрейд разработал психотерапевтический метод, позволявший выявить и проанализировать вытесненные в бессознательное и, таким образом, скрытые от взора разума психологические травмы и проблемы — синдромы, которые не получают разрешения и проявляются позднее в замаскированной форме невротических симптомов, значительно осложняющих жизнь людей. Какой бы ни была судьба собственно психоанализа или же фрейдизма в целом, ясно, что, по крайней мере, некоторые разработанные в их рамках аналитические процедуры (такие, например, как выведение на сознательный уровень вытесненных и потому «непроговоренных» проблем) и по сей день обладают эвристической ценностью, причем в гораздо более широком проблемном контексте.

Так, на Западе широкое распространение получило использование психоанализа в политологических исследованиях, благодаря чему проясняется скрытая от глаз стороннего наблюдателя мотивация политических акторов, характерные черты их политического поведения, те глубинные закономерности, которые и определяют на самом деле развитие политических карьер. По счастью, традицию использования соответствующих схем по отношению к политикам и политической деятельности успел заложить сам Фрейд, опубликовавший в соавторстве с первым послом США в Советской России У. Буллитом небольшую книжку, раскрывающую психологический портрет 28-го президента США В. Вильсона. В этой работе Вильсон перед нами предстает не как «функционер», чье поведение жестко детерминировано пестрой, противоречивой, постоянно меняющейся мозаикой событий тех лет, а полным внутренних противоречий, сомневающимся, обуреваемым собственными комплексами человеком. Сразу оговоримся, что изучение этих сторон личности любого политика является не данью «желтой прессе», а доминантной задачей изучения скрытых пружин политического процесса,